

Yüz Bunama Hastasının Altmışında Alzheimer Var

Alzheimer hastalığını tamamen ortadan kaldıran bir tedavi ne yazık ki yok. Ama damarsal risk faktörlerine (örn. yüksek tansiyon, şeker hastalığı...) dikkat edilmesi hastalığın ilerleme hızını kısmen azaltabiliyor. Alzheimer için kullanılan hâlihazırdaki ilaçlar da hastaların bazılarında hastalığı altı ay, bir yıl duraklatabilir

Toplumda her yüz demans (bunama) hastasının 60'ında Alzheimer görülüyor. Ancak başka demans türleri de bulunuyor ve bunların başlangıç bulguları, belirtileri ayırt edilmelerini sağlıyor. Acıbadem Bağdat Caddesi Tıp Merkezi Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Gökhan Erkol, Alzheimer hastalığının demansın nedenlerinden sadece biri olduğunu belirterek konuya yönelik sorularını yanıtladı.

Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Gökhan Erkol, alzheimer hastalığının şu belirtilerle ortaya çıktığını vurguladı:

- Bellek bozuklukları görülüyor
- Görsel-uzaysal yetilerde bozukluk oluyor
- Hasta yolunu kaybedebiliyor
- Bir objeyi kopya edemiyor örneğin saat çizemiyor

- Dikkat bozukluğu oluyor
- Dil ve anlama işlevi bozulabiliyor, konuşurken kelime bulamıyor ya da bulduğu kelimeleri yanlış çıkarabiliyor

- İleri evrede Parkinson hastalığına benzeyen bulgular ortaya çıkabiliyor

- Günlük yaşam aktiviteleri etkileniyor. Çamaşır makinesinin nasıl çalışacağını bilememe, uzaktan kumandayı nasıl kullanacağını bilememe, banyo yapma, giyinme, soyunma, yemek yerken çatal kaşık kullanma gibi işlevlerini de yerine getiremiyor.

UNUTKANLIKTAN EVDE YANGIN ÇIKIYORSA DİKKAT!

Alzheimer hastalığının tanısında günlük yaşamı olumsuz etkileyen bozukluklar ortaya çıkıyorsa mutlaka nöroloji uzmanının değerlendirmesi gerektiğini belirten Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Gökhan Erkol, "Çünkü hasta sık sık aynı unutkanlıklar yapıyor. Ocağın altını açık bırakıyor, evde yangın çıkıyor. Bazı hastalarda demansın türünü belirlemek amacıyla nöropsi-

kolojik testler yapılması gerekiyor. Belli yerlerde yerleşen beyin tümörleri, damar tıkanıklıkları da demansa neden oluyor. Tanıda görüntüleme tekniklerinden de yararlanılıyor.

Tiroid fonksiyon bozuklukları, B12 vitamin eksikliğinin giderilmesiyle bazı demans türleri tedavi edilebiliyor. Bu nedenle bazı kan testlerinin istenmesi gerekiyor. Hızlı ilerleyen demans varsa beyin elektro-istemek gerekebilir” diyor.

YENİ İLAÇLAR HASTALIĞIN HIZINI YAVAŞLATIYOR

Alzheimer hastalığı 1990'lardan önce tamamen tedavisiz bir hastalık olarak görüldüğünü ifade eden Doç. Dr. Erkol, günümüzde yakınmalarının şiddetinin kısmen de olsa azaltılabildiği ve ilerleme hızı yavaşlatılabilir bir hastalık haline geldiğini söylüyor. “Ancak hücre ölümünün görüldüğü demansın kesin tedavisi yok. Bu arada altta yatan başka hastalıkların varlığı da hastalığın seyrini olumsuz etkiliyor. Kan yağları yüksek, şeker hastalığı bulunan ve yüksek tansiyon görülen demans hastaları kötüleşebiliyor, bunların da tedavisi demans tedavisinde aktif rol oynuyor.”

DEPRESYON DA UNUTKANLIK YAPIYOR

Bütün unutkanlıklar demansa bağlı olmadığını altını çizen Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Gökhan Erkol, depresyonda olan kişilerin de unutkanlığa yol açabildiği gibi, belli başka beyin hastalıkları unutkanlığa

neden olabildiğini vurgulayarak şu bilgileri veriyor:

“Şofben zehirlenmesi geçiren kişilerde unutkanlık olabiliyor ancak bu unutkanlık demans olarak görülüyor. Demans (bunama) var denebilmesi için birçok zihinsel işlevin tutulması gerekiyor. Erken yaşta 'Ben unutkan olduğum bunuyor muyum?' diye gelen hastaların çoğunda depresyon ya da aşırı duyarlılık sonucu hekime başvuruyor. Alzheimer hastaları ise hastalığın başlangıç evrelerinde yakın olayları unutuyor. Bugün ne yediğini unutuyor ama askerliğini anlatabiliyor. Depresyon hastası ise her şeyi unuttuğunu söylüyor. Alzheimer hastalığının başlangıç seviyesinde hatırlama dalgalı oluyor. Büyük sevinçleri kolay hatırlarken, sıradan olayları daha az hatırlıyor.”

DEPRESYON UZAYINCA UNUTKANLIK DA ARTIYOR

Depresyon uzun sürüyorsa unutkanlık da daha fazla görüldüğünü ifade eden Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Gökhan Erkol, “Eğer kişi 40-50 yaşlarından sonra depresyon geçiriyorsa altından demans çıkabiliyor. Bu arada her depresyonda unutkanlık olması şart değil. Önemli olan tanının doğru konulması. Psikiyatri uzmanının görüş değerlendirmesi bu nedenle büyük önem taşıyor. Kadınlar ve erkekler açısından bakıldığında Alzheimer tipi demans kadınlarda daha çok görülüyor. Bunayacağından kaygı duyan kişiler daha çok unutuyor, belli bir eğitim düzeyinin üzerindeki kişilerde bu kaygı daha fazla. Depresyon bitince unutkanlık hemen bitmiyor. Hayattan keyif almama, huzursuzluk hali ilaçların etkisiyle daha kısa sürede ortadan kalkıyor, ancak unutkanlığın ya da ona bağlı bunama tablosu gibi gözükken durumun ortadan kalkması için 1,5 yıla yakın ilaç kullanmak gerekebiliyor” açıklamasını yapıyor.

Genetik olarak alzheimer olma olasılığının yüksek olduğunu belirten Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Gökhan Erkol, tüm hastaların yüzde beşinde genetik olarak Alzheimer görüldüğünü ve şu an bu tür vakalar için yapılacak bir şey olmadığını ifade ederek şu bilgileri veriyor: “Ancak toplumun diğer üyeleri için özellikle orta yaşta yüksek tansiyon, şeker ve kolesterol yüksekliği birer risk. Ayrıca kafa travmaları ve düşük eğitim düzeyi de riski artırmakta. Hasta bunama tablosuna girdikten sonra bu risklerle savaşıp beyni çalıştırmaktansa daha önce önlem almak daha yararlı. Hobiler, bulmaca çözmek, bol bol okumak, bir yerden bir yere giderken mümkünse her seferinde başka bir yolu kullanmak ilk akla gelen önlemlerden. Ayrıca sosyal yaşamın da mümkün olduğunca korunup, hastanın evde bir köşede oturan unutkan yaşlı insan olmaktan uzak tutulması da önemli.”

